

УДК 61:378.14

Куласць Н.М.

Сучасні умови організації навчального процесу в медичному вузі

Кафедра внутрішньої медицини №2 та медсестринства

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна

Резюме. Реалізація впровадження державних стандартів вищої освіти супроводжується зміною освітньої педагогіки, що передбачають підготовку компетентних, конкурентоспроможних, відповідальних спеціалістів – медиків, здатних самостійно і творчо вирішувати професійні питання, які неможливо виконати без підвищення ролі самостійної роботи студентів у медичному вузі.

Ключові слова: самостійна робота студентів, навчальний процес, медичний вуз.

На сучасному етапі в умовах оновлення суспільства, бурхливих змін та створення Європейського простору вищої освіти, одним із головних завдань медичного вузу є підготовка кваліфікованих медиків з високим рівнем фахових знань, умінь та навичок. Процес формування майбутнього спеціаліста у вищому навчальному закладі медичного профілю неможливий без закладання стійких підвалів його світогляду, формування клінічної компетентності, виховання високих людських якостей. Людина, яка за напрямком своєї професійної діяльності покликана чинити добро, не може не мати чітких принципів, сталих поглядів та переконань. Саме глибина переконань лікаря чи провізора, багатство його внутрішнього світу, наявність життєвих цінностей і визначає характер його професійної діяльності, особливості особистісного впливу на пацієнта та членів його родини, окремі напрями та мотиви поведінки, як на робочому місці, так і в соціумі загалом. Для проведення кваліфікованих досліджень потрібні фахівці з відповідною підготовкою, тому поліпшення підготовки до професійної діяльності передбачає навчання студентів у розвитку індивідуальних здібностей, вміння самостійного аналізу, відповідальності за прийняття рішення та уміння правильно організувати самостійну роботу.

Провідну роль у вирішенні цих проблем належить викладачам медичного вузу, професійна праця яких у сучасних соціально-педагогічних реаліях значно ускладнюється, оскільки задаються нові цільові, змістовні методичні параметри. Відповідно, суттєво підвищуються вимоги до викладача як до особистості й професіонала, ставляться завдання щодо сформованості його мотиваційної сфери й цілісних орієнтацій, педагогічного мислення, технологічної культури, медичної взаємодії з клінікою, творчого потенціалу, здатності до постійного самовдосконалення тощо. Ось чому в сучасних умовах організації навчального процесу, коли до 50% навчального часу приділяється на самостійну роботу, завдання вдосконалення її змісту і методів будуть все більш актуальними [1].

Процес становлення нової, багатоступеневої системи освіти супроводжується зміною освітньої педагогіки: з традиційно суб'єктивно-об'єктивної на особисто-орієнтовану, що передбачає постійне зростання самостійності спеціалістів, а при навчанні – значущості самостійної роботи студентів (СРС) [2].

Але, як видно зі спостережень навчального процесу у вищих медичних вузах, ефективні, науково-обґрунтовані методи самостійної роботи не зайняли належного місця у навчанні студента. Основний недолік в організації самостійної роботи студентів – одногнотність форм і видів її проведення. Відтак, самостійна робота студентів відбувається в традиційних формах: реферат, кваліфікаційна робота, а для студентів наукового гуртка – підготовка доповідей на студентських конференціях [3].

На сьогодні самостійна робота студентів є основою багатоступінчастої вищої освіти. Так, якщо раніше студент відводив самостійним завданням лише додаткову (друго-

рядну) роль, то тепер СРС стоїть нарівні з такими видами навчальних занять, як лекції, практичні заняття, тобто вони рівноправні, рівнозначні, однаково важливі компоненти навчального процесу.

У сучасних умовах самостійна робота – основний вид діяльності студента, який обов'язково повинен мати в процесі навчання у вузі дослідницький характер. Так, проведення самостійної роботи у клінічних відділеннях біля ліжка хворого надають змогу студенту уточнити діагноз, призначити додаткові методи обстеження та лікування, які допоможуть виявленню соматичної патології у пацієнта, а викладачу надають можливість оцінити вміння студента самостійно аналізувати, логічно мислити щодо даного захворювання [4].

Традиційно при вивченні самостійної роботи студента використовується лише робота з літературою, яку викладач рекомендує на практичних заняттях, а зараз сучасні освітні технології дають можливість широко застосовувати нові інформаційні технології, в першу чергу, комп'ютерні, що є різновидом інтенсивної форми навчання і знаходить все більш широке використання та застосування у підготовці студента [5].

Реалізація особисто-орієнтованого підходу, що регламентує вимоги освітньо-професійних програм, приводить до змін у позиції викладача. Роль викладача залишається такою ж важливою, як і раніше, але змінюються основні функції: він тепер не є джерелом первинної змістовної інформації, а лише організовує пізнавальну діяльність студентів, консультує і здійснює систематичний контроль аудиторної самостійної роботи студентів, орієнтуючи їх на різноманітні види самостійної діяльності, на пріоритет діяльності дослідницького, творчого характеру.

Ефективність самостійної роботи студентів значною мірою залежить від організації контролю з боку викладача. Мета контролю самостійної роботи студентів – допомогти студенту методично правильно з мінімальними затратами часу засвоїти теоретичний матеріал і придбати навички практичного професіоналізму у вирішенні певного виду завдань з навчальної тематики. Форми контролю, як правило, залежать від конкретної навчальної теми, від її змісту, об'єму годин (кредитів) на її вивчення, виду завдань для самостійної роботи студентів, від досвіду викладача тощо [5].

Таким чином, реалізація впровадження державних стандартів вищої освіти, які регламентують вимоги до освітньо-кваліфікаційних характеристик, освітньо-професійних програм та способів педагогічної діагностики при підготовці спеціалістів з вищою медичною освітою передбачають підготовку компетентних конкурентно-спроможних, відповідальних спеціалістів – медиків, здатних самостійно і творчо вирішувати професійні питання, які неможливо виконати без підвищення ролі самостійної роботи студентів у вузі.

Висновок

Індивідуальна освітньо-професійна програма формується з участю студента та допомоги викладача, що дозволяє не тільки без проблем засвоїти матеріал та удосконалити практичні навички, але й набути навичок професіоналізму.

Література

1. Вознюк Н.М. Етико-педагогічні основи формування особистості: навчальний посібник / Н. М. Вознюк. – К.: Центр навч. Літератури, 2005. — 196 с.
2. Выготский Л.С. Педагогическая психология / Л.С. Выготский. — М.: Педагогика, 2005.- 480с.

3. Власова О. І. Педагогічна психологія: навчальний посібник / О.І. Власова. – К.: Либідь, 2005. – 400с.
4. Наука та освіта – 2006 : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ, 2006. – Т.3: Педагогічні науки. – 108 с.
5. Семенова А. В. Основи психології і педагогіки : навчальний посібник / А.В. Семенова, Р.С. Гурін, Т.Ю. Осипова. – К. : Знання, 2006. – 319 с.

Кулаєц Н.М.

Современные условия организации учебного процесса в медицинском вузе

Кафедра внутренней медицины №2 и медсестринства
ГВУЗ «Ивано-Франковский национальный медицинский университет»,
г. Ивано-Франковск, Украина

Резюме. Реализация внедрения государственных стандартов высшего образования сопровождается изменением образовательной педагогики, предусматривающие подготовку компетентных, конкурентоспособных, ответственных специалистов - медиков, способных самостоятельно и творчески решать профессиональ-

ные вопросы, которые невозможно выполнить без повышения роли самостоятельной работы студентов в медицинском вузе.

Ключевые слова: самостоятельная работа студентов, учебный процесс, медицинский вуз.

N.M. Kulaiets

Current Circumstances of the Educational Process Organization at Medical University

Department of Internal Medicine No.2 and Nursing
Ivano-Frankivsk National Medical University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Abstract. Implication of the national standards of higher education is accompanied by changes in the educational pedagogy that presupposes training of competent, competitive, responsible medical specialists, able to self-dependently and creatively solve professional tasks, which is impossible to perform without increasing of the role of students' self-reliant work at a medical university.

Keywords: independent work of students, teaching process, medical college.

Надійшла 18.05.2015 року.

УДК: 378.147+617

Новицький О.В.

Деякі питання діяльності навчально-тренувального центру з «Хірургії» на базі кафедри хірургії № 2 та кардіохірургії

Кафедра хірургії № 2 та кардіохірургії
Івано-Франківський національний медичний університет, Україна
E-mail: onow@ukr.net

Резюме. Найважливішим завданням у підготовці майбутнього лікаря-спеціаліста є формування систем умінь і навичок, що складають основу професійної майстерності. В публікації наведені результати діяльності навчально-тренувального центру з «Хірургії» на базі кафедри хірургії № 2 та кардіохірургії щодо освоєння та відпрацювання практичних навичок з проктології. Згідно «Наскрізної робочої програми для підготовки студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів ІV рівня акредитації для оволодіння практичними навичками та методиками, необхідними для роботи на посадах лікарів за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина» (Київ – 2011), на кафедрі розроблені і впроваджені алгоритми виконання практичних навичок з розділу «Проктологія».

Ключові слова: практичні навички, навчально-тренувальний центр, оволодіння студентами практичних навичок з проктології.

Глибoki перетворення соціальної структури суспільства вимагають конструктивних змін у галузі освіти, зокрема, медичної. У зв'язку з переходом на кредитно-модульну систему навчання викладачі вищих медичних навчальних закладів мають забезпечити якісно новий рівень підготовки майбутніх фахівців. Важливою проблемою сьогодення є вдосконалення вищої медичної освіти з урахуванням сучасної тенденції європейської спільноти до об'єднання освітніх зусиль з метою підвищення якості підготовки спеціалістів. При цьому на перший план виступає пошук нових технологій навчання, які суттєво покращують практичну підготовку висококваліфікованих спеціалістів з якісно новим рівнем знань та вмінь [1].

Велике значення у підготовці майбутнього лікаря надається, насамперед, освоєнню та поглибленню практичної досконалості, тобто засвоєнню цілого ряду практичних навичок, які безпосередньо пов'язані із запитами клініки і допомагають в освоєнні і реальному виконанні різних мані-

пуляцій та діагностичних обстежень [2]. Необхідно зазначити, що якісне оволодіння практичними навичками істотно розширює кругозір майбутнього лікаря, а досконале опанування ними сприяє своєчасному і грамотному наданню невідкладної та планової хірургічної допомоги хворим. Відомо також, що для досягнення максимального ефекту від вивчення будь-якої медичної дисципліни необхідно, щоб студенти не лише отримували глибокі теоретичні знання, а й постійно вдосконалювали виконання практичних навичок. Адекватне засвоєння практичних навичок інтенсифікує засвоєння теоретичного матеріалу, стимулює інтерес до вивчення дисципліни і спонукає до активного клінічного мислення [3].

Уміння пов'язати теоретичні положення з аналізом реальної клінічної ситуації у конкретного пацієнта, мистецтво переконувати, здатність вирішувати проблему діагностики і лікування всебічно – це засоби впливу викладача на свідомість, чуття і сприйняття студента. У цьому плані в набутті практичних навичок та вмінь допомагають також технічні засоби навчання: інформаційні (аудіо-візуальні) та програмованого комп'ютерного навчання та контролю [4].

Студенти у процесі навчання на хірургічних кафедрах повинні навчитися визначати адекватні і найбільш ефективні методи діагностики та лікування, виявити можливі ускладнення. Це допомагає їм мислити поняттями й категоріями, які найбільш повно відповідають сучасному рівню знань з дисципліни.

Актуальною проблемою у формуванні лікарського професіоналізму є опрацювання і засвоєння практичних навичок та вмінь. Метод формування практичних навичок єдиний практичний тренінг, який включає багаторазове, систематичне виконання одних і тих же дій, рухів, розрахунків до досягнення стадії автоматизму. Завдання вищої школи – забезпечити всі умови студенту для успішного засвоєння